

Många sidor av en fest

Den goda nyheten för Gamla Blackebergare just nu är att föreningens program blivit rekordartat välbesökta. Till Ridarhuset i höstas fick vi förhandla oss till dubbel uppsättning deltagare mot vad huset normalt tar emot för att slippa dra streck och utesluta många. Se mer på sidan 6.

Så anmäl er gärna i god tid!

Den dåliga nyheten är att betalningsviljan för medlemsavgiften har sjunkit, kanske har det en del administrativa orsaker som vi försöker komma till rätta med, läs Peter Hellströms ordförandespalt på sidan 2.

Årets stora tilldragelse blev höstfesten i skolan. Ett åttiotal gamla blackebergare slöt upp. Till den höga stämningen bidrog inte minst Viveka Gissberg, både som allsångsledare med Tord Malmberg och som Fat Mammy Brown – i sin kostymering knappt igenkänd som Viveka. Och så var där familjen Banda med de välsjungande syskonen i musikal: Matilda, numera jur stud och ”gammal” blackebergare, och Julia, elev i skolan. De hade dessutom svarat för suveräna desserttårter till kökschefen pappa Carlos goda och innehållsrika italienska buffé.

Det verkar som om många kom till festen efter att ha avtalat med några klasskamrater att återuppliva gamla och ibland kanske mer färskta minnen. Men den som saknade sina vänner från skolan kunde få nya och oväntade kontakter. Datumet för festen – 9 november – är i historien förvisso inte alltid festpräglad. De äldsta gamla blackebergarna kommer ihåg sin skola från fredsår då andra världskriget ännu var ett levande minne. De kunde hamna bredvid någon med annorlunda perspektiv på samma tid, fördjupade under årens gång. Bakgrund, intressen, lärarinflytanden som framstår i nytt ljus – mycket har spelat in som man kanske inte alltid var medveten om då. Något yngre blackebergare kunde säkert också stämma av sin tid i skolan med andras erfarenheter av den tiden, i skolan men också i världen.

Så nog kunde ett stråk av allvar och eftertanke dra genom kvällens goda stämning. Den som hade tur kunde känna det stråket från en bordsgranne men också lyftas upp av en härlig röst intill som gav vingar åt allsången.

Text och foto: Hans Wolf

Det här gör vi i vår

Årsmötet den 20 mars i skolan blir förhoppningsvis en bra start på en innehållsrik säsong. 2012 års stipendiater har inbjudits, bland andra uppsatsvinnaren Lisa H Gustafson (se sidorna 3-5 och 8). Den 10 april besöker vi Stadshuset som ju bakom kulisserna är mycket mer än Blå hallen och Gyllene salen. Den 22 maj svarar vår vandrande ciceron Per Haukaas för Södra Ängby Special med avslutning i hemmiljö. Gamla blackebergare har också möjlighet att se årets musikal i skolan, ”Hair”, vecka 20. Läs mer på sista sidan. Finalen i skolans retoriktävling är den 9 april - mer information kommer att finnas på hemsidan.

Samling i ljushallen för höstens fest.

Göran Folke, föreningens toastmaster för kvällen, med Fat Mammy Brown, alias allsångsinspiratören Viveka Gissberg.....

...avlyssnade med stort intresse av gästerna.

Over to you: systrarna Matilda och Julia Banda med musikal i den högre skolan.

Ordföranden har ordet

Så är det då ett nytt år och nya förhoppningar och planer. Det gäller förstås även vår förening och vi fortsätter att fundera över vad vi ska göra förutom att arrangera olika aktiviteter som kan vara intressanta för våra medlemmar och som dessutom ger oss möjlighet att umgås under trevliga former.

Medlemsbladet är viktigt för våra kontakter med medlemmarna. I slutet av förra året utsågs Jannecke Schulman och i år Hans Wolf till hedersmedlemmar i föreningen för sina insatser med tidningen. I år har även Per Haukaas utsetts till hedersmedlem för utomordentliga insatser i programverksamheten.

Under förra året hade vi ett antal aktiviteter som var populära och drog ett stort antal deltagare. De finns beskrivna på annan plats här i Medlemsbladet och även på hemsidan, så jag ska inte gå närmare in på dessa här

förutom att jag vill notera med tillfredsställelse att höstfesten som vi har arrangerat i några år vid det senaste tillfället drog över åttio deltagare vilket är nytt rekord så vi hoppas att den utvecklingen kan fortsätta.

Vi har blivit ett antal medlemmar färre under 2012 vilket vi tror bland annat beror på att vi har haft otillfredsställande rutiner för att fakturera årsavgiften. Till i år kommer detta att ändras så att alla får en faktura på papper tillsammans med detta Medlemsblad. Medlemsbladet kommer att skickas även till dem som var medlemmar 2011 men som föll bort 2012. Så vi hoppas att vi får tillbaka en del. Kanske är det fråga om ren glömska!

Vi hoppas också att vi ska hitta nya vägar att samarbeta med skolan så att det gynnar dagens elever och verksamhet på ett bra sätt. För närvarande delar vi ju ut ett antal stipendier, men

vi letar nya aktiviteter och vi har faktiskt lite tankar som är väldigt spännande och jag ber att få återkomma om och när de eventuellt förverkligas. Till stor del beror det på er!

Under tiden ska jag kämpa för att försöka vinna vår årliga golfävling vilket jag hittills har misslyckats med men skam den som ger sig!

Ha det så bra och så hoppas jag att vi ses på någon av våra aktiviteter!

Peter Hellström

Årsmöte och mingel 20 mars

Årets årsmöte äger rum i Blackebergs gymnasium onsdagen den **20 mars kl. 18.30**. Komplettdagordning och årsberättelse kommer att finnas vid mötet och på hemsidan.

Årsmötet avslutas med **mingel och en matbit** som föreningen bjuder på. Anmälan behövs enbart för eftersitsen till Marianne Berggren senast den 13 mars, tel 08-30 33 58, mobil 0708 740506, e-post kmarianneberggren@hotmail.com.

Årsberättelse i sammandrag

Under verksamhetsåret 2012 har styrelsen sammanträtt sju gånger. Vi har haft lika många egna program, inklusive årsmötet den 15 mars med eftersits. Vice ordföranden Bengt Palmlöf presiderade. Marie Nehlmark, administrativ chef på Blackebergs och Spånga gymnasier, valdes in i styrelsen efter Nils Stenberg, som avlidit. Vid årsmötet deltog också en av årets uppsatsstipendiater, Malin Cronström, i en uppskattad utfrågning och fångade auditoriet med att läsa den fångslande inledningen på sin berättelse "Att glömma och att minnas". Gamla blackebergaren Annika Smith berättade direktupplevt om förra rektorn David Thörnbloms tid i Etiopien.

Programmen under våren fick Stockholmsprägel med sång, visning och supé i Bellmanshuset på Urvädersgränd initierade av vår skattmästare Par Bricolebrodern Göran Folke den

28 mars och rundvandring från Klara till Karlaplan över Strandvägen med vår ciceron Per Haukaas. Årets musikal "Rent" i skolan var också tillgänglig för medlemmarna liksom retoriktävlingen den 17 april; andrapristagaren Kasri Aldur sponsrades av föreningen och var väl känd genom att ha vunnit uppsatsstävlingen 2010.

Programmen hösten 2012 finns beskrivna i detta nummer av Medlemsbladet, sidan 3 och 7.

Årets vårstipendier för kamratanda och sammanhållning på skolan gick till Oscar Almgren och Emilia Palm som fick dela lika på 5000 kronor. I föreningens uppsatsstävling under hösten prisbelönades fyra elever. Första pris på 2500 kronor gick till Lisa H Gustafson, andra pris på 1000 kronor till Elvira Skoglund medan tredje pris, 500 kronor var, delades mellan Henny Forsberg och Karl Modig. Läs mer om detta här intill och på sidorna 4-5.

Antalet betalande seniormedlemmar var under året 322, varav tolv medlemmar har löst ständigt medlemskap och två är juniormedlemmar. Föreningen hade under året två hedersmedlemmar.

Extra rampljus på lärarna

Var finns världens bästa skola? Inte i Stockholm i varje fall, skriver sex lärare i Blackebergs gymnasium i ett inlägg på debattsidan i Dagens Nyheter's Stockholmsdel den 31 januari 2013.

Det är några förändringar i skolans ekonomiska villkor som helt enkelt inte går ihop, anser de. Förra året höjdes lärarlönerna med 4 procent och en höjning förutses även i år. Men någon uppräknings av skolpengen väntas inte. Utrymmet för höjda löner måste alltså tas från en oförändrad skolpeng och besparingar görs på annat håll inom skolan, till exempel genom större klasser, uppsägning av lärare och fler uppgifter på kvarvarande lärare. Blackeberg har vissa intäkter genom sommarskola och restaurangens tjänster. Många skolor har redan större underskott, konstaterar Evelin Ehlers-Käll, Anna Emtfors-Nilsson, Magdalena Fredmark, Pernilla Frithiof-Jolly, Jonas Mejer och Karin Spolin.

Rektor Magnus Silfverstolpe beklagar nedskärningar i SVT-Aktuellt 2011.

Fritt val i liv och skrift

En halvtimme före manusstopp vid midnatt den 11 december singlar det in en uppsats på datorn i Föreningen Gamla Blackebergares uppsatsävling 2012. Den hette "Röken sved i hennes lungor" och var skriven av Lisa Håkansson Gustafson i SP3E. Den var aktuell och väckte ett intresse som hölls vid liv genom hela framställningen. I hård konkurrens fick den förstapris.

– Jag fick syn på affischen om tävlingen först samma dag i skolan, bekänner Lisa när vi ses i skolbiblioteket några dagar in på den nya terminen, hennes sista på skolan. Men hon kände till tävlingen tidigare genom den förre förstaprisvinnaren Kasri Aldur.

Hon tyckte att ämnet "Vändpunkten" lät spännande och funderingarna gick först i riktningen att skriva något om missbruksproblem, om alkohol eller droger. Men så väcktes tanken att i stället ta upp de grundläggande frågorna om demokrati och självbestämmande. Det blev tre intensiva timmar innan berättelsen var klar.

– Jag valde att ha en kvinnlig huvudperson därför att den handlar om länder där kvinnans ställning är utsatt, förklarar hon.

Kvinnans bror och äldre manliga släktingar har dock en stor betydelse i handlingen. Men landet är inte närmare preciserat, för att betona allmängiltigheten.

Lisa älskar att skriva, gärna dikter och noveller, men har lite svårt för dagbok. Hennes projektarbete på skolan handlar om sekulariseringen i Sverige och USA, en "vändpunkt" mellan generationer i Sverige men knappast i

USA, tror hon.

Som tidigare sjöscout ägnar hon en del fritid åt segling i e-jolle, lite mer fysiskt krävande än vad en landkrabba kanske tror. Tennis och kickboxning har också stått på programmet men en mopedolycka lade band på en del av dessa aktiviteter.

Lisa kommer från Hässelby men gick grundskolan i Raoul Wallenbergskolan i Beckomberga. Gymnasievalet stod mellan Blackeberg och Kungsholmen som hon tycker är likartade när det gäller gott rykte för kvalitet. Det som avgjorde saken var att Blackeberg hade betydligt fler poäng för fria tillval. Sedan fick hon ju kortare skolväg också.

– Så nu har jag bland annat valt till musikalen och psykologi, berättar hon.

Gamla Blackeborgare kan alltså se henne på scenen i maj. Som framgår på annan plats i Medlemsbladet har valet i år fallit på "Hair". Innan dess kan vi träffa henne på årsmötet 20 mars tillsammans med övriga inbjudna stipendiater.

Framtidsplanerna efter skolan innehåller en utbildning i kriminologi – norska deckare tillhör för övrigt hennes favoritlektyr. Men Asien lockar – Burma eller Laos kanske – och hon är inte främmande för att arbeta som reseledare.

Prispengarna har redan gått åt – till en ny dator.

Text och foto: Hans Wolf

Den vinnande uppsatsen kan du läsa på nästa sida. Där kan du också se namn på övriga pristagare.

Den allvarliga leken

Så träffades vi golfentusiaster den 7 september 2012 för den årliga allvarliga leken, föreningsmästerskapet på den natursköna banan i skärgårdsidyllen Ljusterö. Det är litet besvärligt att nå banan eftersom man måste ta färja över till ön. I sammanhanget måste nämnas Per Wass som kommer ända från Norrköping. Heders Per.

Men väl där känner de flesta att det är värt besväret. Där finns ett mycket charmigt klubbhus som varit stall i ett tidigare skede och en bana i absolut toppskick vad gäller fairways och greener. Litet smal kanske tycker några att den är, framför allt de som slår långt – in i skogen. Men de flesta av oss deltagare har passerat bäst-före-datum vad gäller slaglängd.

Vi var tretton herrar och två damer. Vinnare blev än en gång Björn Valentin på skapliga 31 poäng, följd av "eviga" tvåan Gunnar Jerrestam på 30 poäng. Som trea placerade sig Leif Armstrong med 29 poäng.

Björn arrangerar årets tävling som kommer att gå av stapeln på Lindö i Vallentuna. Mer om detta kommer på e-post under våren och på vår hemsida.

Göran Folke

Vi vill ha din e-postadress!!

Vi vill kommunicera med våra medlemmar. Se till att vi har din e-postadress!! Och glöm inte anmäla om du byter e-post! Maila din e-postadress till Lennart Holmqvist: lennartboholmqvist@gmail.com.

Glöm inte årsavgiften

Årsavgiften för 2013 är 150 kronor som betalas in på postgiro 117 99 11-1.

Hennes eget startskott i en arabisk vår

Röken sved i hennes lungor, hon formade den till små ringar och blåste den genom händerna hon format till ett hjärta. Hennes namn hade hon sedan länge glömt bort: hon kallade sig fredskämpe. Livsaktivist. Hon riktade blicken mot klockan hon en gång slängde till marken som en protest mot tidens hastighet, sög saften ur ett grässtrå och la sig ner på gatan. Motorer dundrade och bilar tutade – trots det valde hon att stanna kvar, sära på benen och hala fram sprutan ur fickan på den prickiga klänningen. Hon fyllde den med glädjerus, dunkade bakhuvudet i trottoaren och svor på arabiska. Framför hennes fötter, platsen där elden tog hennes brors liv. Han som offrat sig för alla andra, lagt sitt liv åt ödet för att få korrupta idioter att förstå. Kanske triggade han igång den arabiska våren – vad som kom att bli deras oskyldiga föräldrars död. Men viktigare än någonting annat, hennes bror var en helig martyr – en förebild för demokratin, friheten och den väsentliga kärleken.

Sprutan gled över ådran och hon missade venen. Två år hade gått och nervositeten kunde fortfarande fånga hennes koncentration, hon luktade under sina armar och drömde sig tillbaka till vattenfallet där de som små brukade bada. Där hennes mamma med det arabiska namnet för den ovärderliga brukade använda sin badslöja – den vackra, röda och vattentäta som gav ro genom hela hennes kroppsliga själ. Vattenfallet sköljde bort alla dilemman och trotsade diktaturens alla regler. Det var vått, självständigt och tog sig fram vart än viljan drog.

Hon mindes dagen hon slet av sig sin hijab. Hon stod på torget dagen efter hennes brors död och iakttog bakom kistan. Mellan två stenar hittade hon en tom vinflaska som hon smekte med sina sårade fingrar och sen krossade mot marken. Med hjälp av en glasskärva ristade hon sedan i hennes familjs efternamn i armvecket, en familj med värdighet, prestige och självaktning. Hon drog med den blodiga handen längs håret in under den svettiga sjalen och precis där handflatan träffade nacken slutade hon att tro på Gud. För var hade Guds allsmäktighet varit när bensinen tog hennes älskades liv? Var fanns godheten när militärerna våldtog hennes syster och begravde hennes kusin under minor? Så hon rev sönder sjalen. Hon tog ett

fast grepp om sin slöja och bet med sin mest vassa tand sönder alla virkade mönster. Hon skulle inte kämpa för sin rätt som kvinna, utan som individ. Sina rättigheter som människa – ”ty alla är vi lika och på samma villkor skall vi leva” som hennes farfar skrivit i ett brev till det mansdominerade maktsystemet.

En bil stannade till vid kanten av hennes kropp. Två poliser drog i hennes hår för att få upp henne på trottoaren. Hon grät. Skrek att ”det är min rätt som att ligga var jag vill. Med vem jag vill. Hur jag vill och när jag vill”. Kanske hörde de vad hon sa, men oavsett detta ignorerade de hennes ord och riktade gevären mot hennes huvud. Hennes sinnen var för långt borta för att göra sig förstådda, men med ett svagt, krigsskadat öra kunde hon lyssna till deras upprepning av presidentens namn. Hon spottade på någons känga och fick i och med det tre knyt-nävsslag i ansiktet som tillät henne att följa med i deras rörelser.

Kämpa fick hon göra någon annan gång, det var skönt att tvingas in i ett baksäte, få lägga sig ner och strunta i att känna. Hon somnade och drömde om ett eget vapen att rikta mot sitt eget huvud. Väl tillbaka i verkligheten insåg hon att hon var utan pistol. Hon hade spytt över skinnsätena och nu stod bilen övergiven. Dörrarna var tunga och kändes omöjliga att öppna – så hon satte sig upp, rättade till kjolen och hängde den sista cigaretten i mun-gipan.

Tändstickorna låg nakna i kartongen och i och med att elden växte tänades även en låga runt hennes barm och hjärta. ”Den arabiska våren”. Hon

rullade orden längs tungan och smakade på dem. Demokrati. Krig. Rättigheter. Frågan om det var värt det hade väckt henne flera nätter. Kanske var allt kring frihet en falsk euforikänsla, vad var det egentligen som berättat för henne att den enda absoluta sanningen var att tycka, tänka och bestämma själv? Kanske mätte alla bäst av att bara låta allting vara, då skulle människor i alla fall överleva. Varför skulle just hon trotsa normer, kämpa för någonting hon ändå aldrig upplevt? Var det egentligen ett omedvetet påtvingat krav från alla andra att tycka som dem?

Men det var som att en ängel slog sig ner på hennes högra sida och bad henne att tänka om. ”Tänk att utbilda sig, skaffa jobb, bli gravid med vem man vill och lugna drognerverna på ett omhändertagande sjukhus. Tänk att slippa fundera över vad andra tycker och istället koncentrera sig på vad du själv vill”. Ängeln släckte hennes cigarett mot bilens bakre golv och hon tog fyra djupa andetag. Sen blottade hon sin armbåge mot fönstret, svalde mod och krossade det. Utifrån lirkade hon med låset och lyckades efter tjugo minuter öppna dörren. Aldrig förut hade hennes ben skakat som nu, hon bet i sin läpp och tog snabba steg för att behålla balansen.

Utän slöja med en chans att säga ifrån: fredskämpen och livsaktivisten skulle göra sig hörd i mitten av tusentals revolutionärer. Om hennes bror väckt liv i diktaturens motståndare, borde hon inte vara sämre än att dra allting hela vägen. Hela hon blödde. Skrapad och ärrad av diktaturens maktgalenskap: och hon kunde bara inte förstå samvetet hos människor som väljer

dödsoffer och makt före fred.

För första gången på trehundra dagar fann hon sig själv vandra stigen av minnen med saltvatten längs de sminkade kinderna. Tårar var inget ord hon gärna använde, tårar visade svaghet, och hon var stark. Hon trotsade alla hinder med en gnutta hopp i bakfickan: kanske skulle hon en dag få uppleva den riktiga smaken av demokrati och inte bara doften av dess bokstäver. Stegen i hennes egna tankar förde henne tillbaka till sin familj. Till hopplösheten som sköljt över henne likt vattenfallets dragande vilja då makten kom och besköt hennes farfar. Dominoeffekten. Hennes far som ville rädda sin pappa, hennes mamma sin man.

Hon kom ihåg tuggummit som fastnade under kängan, hennes första injektion och hoten i brevlådan. Hon valde att förtränga den eviga frågan om varför allting egentligen hänt just dem. Kanske lämnades det åt slumpen.

Det fanns två anledningar till att hon valde sin familjs spår att kämpa för frihet istället för att lägga sig platt, lova bort sig själv till en kraftig, rik man och bli gravid med hans barn för att föra generationer vidare. För det första fanns det ingen plats på kartan som pekade på att svika sina egna. Vidare trodde hon också på att varje enskild individ kan göra mycket skillnad. Varje kvinna. Varje man.

Plötsligt skrek de. Högljutt skallade ropen över alla huvuden: Han är död.

Och just i den minuten, stod hennes egen makt i hennes egna händer och hon valde att svälja den för att inte bli som dem. Men hon log. Hon log ända in i själen, tänkte på sin bror och plockade ur sin mörkgröna ryggsäck fram sin mammas röda vattenslöja som hon trädde över hårknuten och lät falla över sina ögon. Gud fanns. Just då i alla fall. Han fanns och han log med henne. Han lade sina värmande händer över hennes rygg och kastade alla sprutor och sorger i en soptunna bakom torgens rostiga staket. Hon knäppte händerna och älskade sitt land. Innerst inne rev dock fortfarande röken, känslan av andra eviga frågor och en undran över vad som skulle komma att hända nu.

Avslutning med stipendieflöde

Fr v Lisa Håkansson Gustafson (vinnare), Elvira Skoglund (andra pris) och Henny Forsberg (delat tredje pris).

Under sedvanligt informella och uppslupna former hade Blackeberg terminsavslutning fredagen den 21 december. Föreningen Gamla Blackeborgers vice ordförande Bengt Palmlöf, tillika tidigare rektor på skolan, delade ut fyra stipendier i föreningens årliga uppsatstävling, den femte i ordningen. Ämnet var denna gång **"Vändpunkten"**. Juryn, föreningens ordförande Peter Hellström, Jannecke Schulman och Hans Wolf, hade enats om fyra pristagare.

Första pris, 2500 kronor, fick **Lisa Håkansson Gustafson** för en välskriven och engagerande skildring som placerar ett personligt öde i dagens politiska verklighet, den arabiska våren. Hennes egen titel var *"Hennes eget startskott i en arabisk vår"*.

Elvira Skoglund mottog **andra pris**, 1000 kronor, för *"Vet inte vem jag är förrän jag kommer hem igen"*, ett brev från en annan och kanske bättre värld än en ofta problematisk och svårhanterlig situation i dagens skola.

Henny Forsberg och **Karl Modig** delade **tredje pris**, 500 kronor var. Henny Forsbergs bidrag är en dramatisk berättelse om hur en människa kan rymma skilda personligheter, *"Ett plus ett"*. Karl Modig hade skrivit en fyndig och roande novell om två tvillingbröders gemensamma och skilda öden: *"Blodet skulle ha varit tjockare än vattne"*. Han kunde tyvärr inte delta i prisutdelningen.

En nyhet på avslutningen var de sex "lilla Nobelpris" som delades ut till framstående elever i fysik, kemi, fysiologi eller medicin, litteratur och ekonomi samt fredspriset. Se mer om detta på sid. 7 under I rampljuset.

Sedvanlige jultomten Petter Jenner framkallade inte så lite av den gamla radiohumoresken Mosebacke Monarki. Ännu en återkommande tradition måste nämnas: rektor Jan Lyséns julsång. En praktfullare bas har kanske inte hörts i ljushallen sedan biologiläraren Valdek Jürisoos på 1950-talet.

Text och foto: Hans Wolf

Karl Modig som inte deltog vid utdelningen.

Tidigare vinnare

2011 Olivia Lindkvist

2010 Kasri Aldur

2009 Frida Tjernberg

2008 Micaela Jaconelli

Blackebergare som privatspanare

En gång i tiden var Polismuseet i Stockholm en sluten anläggning vid Bergsgatan för poliser och andra specialintresserade. Nu har man öppnat upp för allmänheten i Museiparken på Gärdet och dit kom en grupp gamla blackebergare vid det första höstprogrammet den 2 oktober förra året. En

del av de ganska ruskiga relikerna i det gamla museet har ersatts av mer pedagogiska och allmänintressanta inblickar i polisarbetet.

Bland annat fick vi under ciceronen Rickard Borgs ledning studera en brottsplats som tydligen inretts efter verklig förebild, ett bostadsrum i bety-

dande ordning. Vad hade hänt? Det fick vi själva sluta oss till med ledning av vad vi kunde iaktta.

En hel del historik fick vi också ta del av, bland annat en utförlig redogörelse för de tidiga polisuniformerna vars diagonala knappmönster var tänkta att sätta skräck i delinkventerna på 1800-talet. En annan skyltdocka visade en ung kvinnlig polis som inte kan vara klädd på det sättet när hon ska förhöra ett barn idag. Hon måste förmedla kontakt i stället för distans.

Givetvis fanns många föremål att beskåda från rättsfall som skakat Sverige: bland annat marinspionen Anderssons östtyska Exaktakamera med teleobjektiv och Fritjof Enboms radiosändare – en diskussion utspann sig om den besynnerlige Enbom, var han 1950-talets Sture Bergvall?

Det blev gott om tid att diskutera vidare vid en trevlig eftersitt på Källhagens värdshus. Träffen hade lockat en hel del nya eller presumtiva medlemmar.

Text och foto: Hans Wolf

Kring öppna sköldar

Egentligen var vi alldeles för många gamla blackebergare för en visning av Riddarhuset den 28 november men våra programansvariga hade på något sätt förhandlat så att det blev möjligt att möta det stora intresset. Vår vägvisare Fredrik Sturfelt hade till slut svar på frågor om allt som han inte redan hade berättat för oss.

Huset har varit hemvist för svensk adel sedan den börjat visa framfötterna under stormaktstiden – innan dess möttes adeln i en lokal vid Tyska kyrkan. Vid den första sammankomsten 1668 – bygget hade då pågått i 17 år – var det ju automatiskt partiellt riksdagshus vilket det förblev till den sista ständsriksdagen 1866. Men adelns roll i svensk historia kan förvisso inte förbigås och därmed inte heller Riddarhuset, också av arkitektoniska skäl. Blackebergs eminente historielärare Gunnar Ander sökte sig dit ibland med sina klasser.

Den äldsta ätt som är representerad

på Riddarhuset idag är Leijonhufvud-Lewenhaupt som upptogs 1625 genom landshövdingen i Närke och Värmland Gustaf Leijonhufvud. Det var alltså innan byggnaden uppfördes. Ättens svenska namn är äldre än det tyska. Den praktfulla skölden kröns av åtta hjälmar. Den grevliga ätten Brahe introducerades samma år och är listad som nummer ett men dess siste representant, Magnus Brahe som ägde Skokloster, avled 1930.

Man skulle kunna tro att maktkamp och rivalitet genom alla år skulle ha medfört stora förändringar i rätten till adelskap. Men det enda adliga namn som strukits ur rullorna är faktiskt Anckarström efter mordet på Gustav III 1792. De övriga medlemmarna av släkten fick tillstånd att ändra namnet till Löwenström. Siste svensk att adlas var som bekant forskningsresanden Sven Hedin 1902.

För vår del blev det sedan bara en

kort promenad över torget till långbordet på Ristorante da Peppe.

Text och foto: Hans Wolf

Bland snillen, bolltrollare och musikanter

Skolavslutningarna i Blackeberg innehåller – som framgår på sidan 5 – en hel del som visserligen är rätt informellt men ändå ingår i en tradition. I avslutet före jul fanns det dock ett inslag som gjorde en nyhet av en tradition: Nobelpris!

”Det är en stor ära för mig...” förkunnade bibliotekarien Sofie Nilsson i känd stil och delade ut sex priser till elever som gjort framstående insatser inom samma ämnen som hade stått i centrum när mer celebra forskare belönades i Konserthuset några dagar innan.

Fysikpriset gick till Erik von Keyserlingk, kemipriset till Felix Skoog, litteraturpriset till Teodor Österberg, ekonomipriset till Ebba Hamrén och fredspriset till en hel kvartett: Johanna Danielsson, Sofie Liedberg, Emelinda Engholm och Louise Billing. Priserna bestod av böcker.

– De skulle inte i första hand gå till dem som är ”bäst i allt” utan till elever som är duktiga på särskilda områden och har specialkunskaper, säger Sofie som kläckte idén.

Blackebergs fysikpristagare är till exempel känd som lite av en ”Uppfinnarjocke” med en experimentverkstad i bostaden. Litteraturpristagaren är en dramabegåvning som först tecknar de scener han sedan skriver text till. Fredspristagarna har förvandlat en klädbyttardag till en resurs för internationell hjälpverksamhet.

Sofie hoppas förstås att priset har kommit för att stanna och att det kan utvidgas så att priserna till exempel kan bestå i studieresor.

Mattepris och fotbollsilver

Höstterminen kantades av en framgång i skolornas riksomfattande mate-

Sofie Nilsson, bibliotekarie vid Blackebergs Gymnasium.

matiktävling. Blackebergaren Yue Jiao kvalificerade sig med delad förstaplats i kvattävlingen till finalen. Där tog han en hedrande fjärdeplats.

Och så sporten: Blackebergs fotbollsskillar rusade obesegrade genom skol-DM och vann finalen mot Hersby på Lidingö med 3-0. Tjejerna gick också till final men det blev stopp mot idrottsspecialiserade Atletica Gymnasium med 2-4. De hade spelat oavgjort i gruppspelet men hade ett tätt och krävande matchprogram på slutet.

Högrankat Blackeberg

Känner ni igen er gamla skola? Prova om det går på sajten Stayfriends hemsida som har dragit igång en värdering av gamla skolor. En del kända f.d. blackebergare har bidragit med ett genomsnittligt mycket högt betyg. Arkitekten Ants Endre ger fem poäng av fem möjliga och nämner särskilt sin mattelärare Leo Ullemar. Juristen och

guiden Per Haukaas hamnar på fyra och en halv, han tycker att en del av lärarna kunde vara lite väl originella. David Thörnbloms sista rektorsår får full pott av Agneta Wiss Carlsson. Men samtidigt märks i några rejält låga värderingar problem med grundskolans högstadium vid ungefär samma tid och framför allt osäkerheten på 80-talet strax innan skolans framtid klarade.

Musikresa

En riktigt stor publik nådde förstås Janne Schaffer med SVT-programmet ”En musikresa” om hans liv och gärning med en musikalisk kontaktyta som få. Blackebergs gymnasiums entré figureerade givetvis i programmet. Han hade så nära till skolan att han kunde springa dit när det ringde och berättade att han snickrat en gitarr för Åke Nilsson, inte basketpionjären utan slöjdläroren med samma namn.

Text och foto: Hans Wolf

Vårens program

Stadshuset, inblick bakom Stockholmssymbol

Stadshuset, ett av Sveriges främsta byggnadsverk i den nationalromantiska andan, ritades av arkitekten Ragnar Östberg och invigdes midsommarafton 1923, på 400-årsdagen av Gustav Vasas intåg i Stockholm. Byggnaden uppvisar också många influenser från andra kulturer och tankarna förs till venetianska palats, moriska innergårdar och bysantinska kyrkor

Stadshuset är en av Stockholms mest exklusiva festlokaler med Blå hallen, Gyllene salen och Prinsens galleri med utsmyckningar av dåtidens mest kända konstnärer.

Nobelfesten i all ära men Stadshuset är så mycket mer. Bakom den ståtliga fasaden finns även sammanträdeslokaler och kontor. Drygt 200 personer har sin arbetsplats där.

Stadshuskällaren stod färdig 1922 efter planering i samråd med Ragnar Östberg och var liksom själva Stadshuset ett möte mellan tidens moderna idéer och Stockholms historia. I samma anda har nu Stadshuskällaren varsamt renoverats 2012. Lokalen är lika omsorgsfullt dekorerad som resten av Stadshuset med inredning designad av Jonas Bolin.

Foto: Yanan Li.

Allt detta ska vi få veta mer om. Efter visningen av Stadshuset går de som vill med till Stadshuskällaren för en eftersits.

Tid: Onsdagen 10 april kl. 16.00 visas Stadshuset för oss i en guidad tur. (Vi träffas 10 min före). Efter visningen går vi över till Stadshuskällaren.

Plats: Hantverkargatan 1

Kostnad: 80 kr för visningen, 220 kr för räksmörgås, vin, kaffe och kaka. Er läggs på plats.

Anmälan: Senast 25 mars till Lennart Holmqvist, tel 08-590 33051 eller lennartholmqvist@spray.se.

Ange om du bara vill vara med på visningen eller om du också vill följa med på eftersitsen i Stadshuskällaren så vi kan beställa vår måltid där.

Årsmöte med mingel

Föreningens sex stipendiater under 2012 kommer att inbjudas till årsmötet som avslutas med mingel och en matbit som föreningen bjuder på. Läs också på sidan 2.

Tid: Onsdagen den 20 mars kl 18.30

Plats: Blackebergs gymnasium

Anmälan: Behövs enbart för eftersitsen till Marianne Berggren senast den 13 mars, tel 08-30 33 58, mobil 0708 740506, e-post kmarianneberggren@hotmail.com.

Årets musikal:

Hair

Årets musikal med Blackebergs gymnasiums scen- och musikgrupp blir "Hair". Den spelades första gången off-Broadway i New York 1967 men blev så framgångsrik att den snart flyttade in dit. Året efter upremiären hade "Hair" premiär i Europa, det var faktiskt på Scala i Stockholm, och kom att bli känd som hippiegenerationens musikal. Den handlar om en kille som kommer till New York för att mönstra men hamnar i ett Flower Power-kollektiv. Många har kanske sett den i Milos Formans senare filmversion.

Blackebergs musikledare Mats Hilmo har valt att koncentrera sig på det politiska budskapet och dubblat de viktiga rollerna så att de sjungs av både en manlig och en kvinnlig sångare.

Ingen behöver bli utan plats men det går och rekommenderas att reservera biljetter hos Hans Wolf, 08370941@telia.com (e-post eller telefon).

Plats: Blackebergs gymnasium

Tid: 14, 15 och 16/5 kl 19

Kostnad: 60 kronor

Redaktion

Hans Wolf, chefredaktör
e-post: 08370941@telia.com

Södra Ängby special

Med gamle blackebergaren och guiden Per Haukaas gör vi en vårvandring i Södra Ängby från trakten av Ängbyplan till Södra Ängby skola, där de första blackebergseleverna en gång var inhysta. Vi avslutar med ett samkväm hemma hos Hans Wolf i ett hus med oförändrad plan sedan ursprungstidens interiör.

Stadsdelen är arkitektoniskt intressant och kulturskyddad som norra Europas största och tidsmässigt mest koncentrerade funkisbebyggelse under fem år på 1930-talet, fastän husen egentligen skiljer sig åt från begynnelseårens brutna tak till "gräddhyllans" terrassbyggen.

Både Svensk filmindustri och SVT (bland annat "Apelsinmannan") har ofta uppehållit sig i Södra Ängby medan befolkningen varierat från journalister, lärare och tjänstemän till bankfolk, företagare och politiker: ett par statsråd och en LO-ekonom har bott i Södra Ängby liksom en kommunistisk partiledare.

Här bodde "Madicken".

Tid: Onsdagen den 22 maj kl 16.30

Plats: Samling vid bageri Gateau på Färjestadsvägen vid Ängbyplans T-banestation. Per Haukaas är på plats vid 16-tiden för dem som vill förhanddiskutera med honom.

Kostnad: 60 kronor för rundvandring vilket Per oavkortat skänker till våra stipendier. Självkostnadspris för förtäring, ange om du vill vara med på eftersitsen.

Anmälan: Senast den 15 maj till Kerstin Eliasson, tel 08-381072, mobil 070 3663928, e-post kerstin_eliasson@tele2.se